

**Oorlogsmisdadigers
beantwoorden zelden aan
ons fantasiebeeld van
contactgestoorde engerds
met Lombroso-
wenkbrauwen en een
simpele doch wrede geest.
Integendeel, ze lijken
angstwekkend vaak op
onzelf: doorsnee en
prettig in de omgang.
Ze zijn ook bijna altijd
lief voor kinderen.**

Zo ook Frans van Anraat, de enige Nederlander ooit die is aangeklaagd voor medeplichtigheid aan genocide. Zakenman Van Anraat leverde duizenden tonnen grondstoffen voor mosterd- en zenuwgas aan Saddam Hussein. In het boek over Van Anraats leven, 'Geen centje spijt' van oorlogsjournalist Arnold Karskens (dat deze maand bij Meulenhoff verschijnt) lezen we dat hij de winsten onder meer besteedde aan stapels speelgoed voor de kinderen van zijn ex-vrouwen. Urenlang speelde hij met de kids mee, op zijn knieën op de grond. Zelf kan Van Anraat geen kroost verwekken. 'Toen Frans daar achterkwam, was hij helemaal ondersteboven,' vertelt een ex-vrouw. 'Het was vast ook schrijnend voor hem dat door het gas dat hij geleverd heeft zoveel kinderen zijn omgekomen.'

Vuistdikke rapporten van de Verenigde Naties en dozen vol onderzoeksgegevens van de Amerikaanse overheid bestempelen Van Anraat als een van Saddam Husseins belangrijkste leveranciers van grondstoffen voor chemische wapens. Langs ingenieuze routes en nepbedrijven wist de Nederlandse Ali Chemicali de exportverboden te

omzeilen. Tijdens de Iran-Irakoorlog (1980-1988) smokkelde hij duizenden tonnen troep in containers naar de eindbestemming: de chemische fabriek Al Muthanna tussen Falluja en Samarra, 125 kilometer ten noorden van Bagdad, het zenuwcentrum – hoe toepasselijk – van de Iraakse gifgasindustrie.

Berekend is dat dankzij Van Anraats leveranties in Iran ongeveer 100.000 slachtoffers door gifgas zijn gevallen en in Irak 20.000. De grootste chemische aanval op burgers ooit was ook te danken aan Van Anraats grondstoffenhandeltje. In maart 1988 kwamen vijfduizend Iraakse Koerden om in de stad Halabja. Ze zagen een vliegtuig, hoorden een plof in plaats van een knal en hun leven was verwoest. Al meer dan twintig jaar liggen slachtoffers in ziekenhuizen pijn te lijden. Van Anraat is slechts een van een trits Nederlandse handelaren die geen graat zagen in handel met de Iraakse chemie-industrie. Volgens de VN werd niet minder dan 60 procent van alle grondstoffen voor mosterdgas en bijna de helft van de grondstoffen voor de zenuwgassen die Hussein gebruikte geleverd door Nederlandse bedrijven, zoals Melchemie en KBS. Terecht pleit Kars-

kinderen

kens voor een parlementaire enquête hierover.

Eind 2004 werd Van Anraat dan eindelijk gearresteerd. De maanden voorafgaand slijt hij in een eenvoudig rijtjeshuis op de Amsterdamse De Wittenkade. Saddam is afgezet en de Iraakse chemische fabriek gesloten, dus Van Anraat is zijn klanten kwijt. Blut, wordt hij achtervolgd door huisbaas en energiebedrijf wegens onbetaalde rekeningen. Buren zien hem nu eens rondrijden op de brommer die hij erfde van zijn vader, dan weer schoffelend in zijn achtertuin. Van zijn oorlogsverleden hebben ze geen idee.

In de verhoren na zijn arrestatie zegt Van Anraat het handelen in grondstoffen voor chemische wapens niet immoreel te vinden. 'Weet je wát immoreel is: de Conventie van Genève! Hoe mensen met elkaar afspreken hoe ze elkaar wel en hoe ze elkaar niet mogen afmaken,' verklaart hij verontwaardigd.

In 'Geen centje spijt' wijzen tantes en ex-vrouwen Van Anraats moeder Jo aan als aanstichtster van alle kwaad. Fransje, als haar enig kind geboren in de 'vogeltjesbuurt' in Den Helder-zuid, groeide op als het

schoolvoorbeeld van een moeders-kindje, en bleef dat ook lang nadat hij het ouderlijk huis verlaten had.

Een ex-vrouw: 'Elk weekeinde kwamen zijn ouders bij ons logeren. Bij binnenkomst liep zijn moeder direct door naar de keuken en tilde de deksels van de pannen. Ze wilde weten wat ik kookte voor haar zoon. Niets was goed genoeg'. Een andere ex: 'Toen ik twijfelde of ik met Frans zou trouwen zei Jo: 'Als mijn zoon met jou wil trouwen, dan trouw je met hem'.

Een derde ex beschrijft een bloedstollend ritueel: dat van de verdeling van het vlees aan tafel. Moeder Jo sneed altijd het vlees. De helft ging naar Frans, wat overbleef werd verdeeld over de borden van vader, moeder en echtgenote. 'Vader Frits bewaarde zijn stukje vlees vaak voor het laatst. Voordat hij kon toehappen, prikte moeder Jo het vlees van zijn bord, zei: 'Je hoeft het zeker niet' en legde het neer voor Frans. Zo is de inhaligheid bij Frans gekweekt. Zij is de oorzaak van alle ellende. Zij verwende hem tot op het bot.'

Van Anraat werd in 2005 veroordeeld tot 15 jaar. Moeder Jo was toen al overleden.

BERICHT UIT AFRIKA